

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003410

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 12-08-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ № 1376 від 05.09.2025 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Задунайський Данило Вадимович

2. Danylo V. Zadunaiskyi

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5871-3658

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 032

Назва наукової спеціальності: Історія та археологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Історія та археологія

Дата захисту: 14-08-2025

Спеціальність за освітою: Історія та археологія

Місце роботи здобувача: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9971

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 78.09.13, 03.19.21

Тема дисертації:

1. Розвиток українського воєнного мистецтва у контексті збройного протистояння на Наддніпрянській Україні (кінець 1917 – 1920 рр.).
2. The evolution of Ukrainian military art in the context of armed confrontation in Dnieper Ukraine (end of 1917 – 1920).

Реферат:

1. Основну увагу у дисертації приділено виявленню, аналізу і теоретичному осмисленню проявів воєнного мистецтва Армії УНР з грудня 1917 – до травня 1920 рр. Особливості тематики дисертації зумовили необхідність вироблення авторської методики, що враховує як напрацювання у сфері військової теорії, здійснені провідними фахівцями, так і нові елементи, зумовлені своєрідністю даного дослідження. Перед аналізом воєнного мистецтва Армії УНР окреслено стратегічне значення українських земель і їхнього потенціалу. Далі розглянуто військово-політичну ситуацію під час I радянсько-української війни. Під час бойових дій керівництво Армії УНР переважно діяло відповідно до загальних принципів воєнного мистецтва, враховуючи менший потенціал власних військ і намагаючись пристосуватись до нових викликів війни. Основна увага спрямовувалась на контроль за ключовими населеними пунктами і логістичними шляхами, що зумовлювало проведення найбільшої кількості військових операцій уздовж залізниць. Нові обставини

привели до підвищення рухливості військ і зумовили парадоксальне явище – кіннота знову почала відігравати важливу роль на полі бою. Серед успіхів виокремимо оборону Правобережжя І Українським корпусом П. Скоропадського та розгром більшовицького повстання в Києві. Зміна розстановки сил через вступ у боротьбу з більшовиками німецьких і австро-угорських військ сприяли перехопленню ініціативи Армією УНР. На прикладі одного з найбільш успішних підрозділів – кінно-козачого полку імені кошового Костя Гордієнка, простежено одразу декілька особливостей ведення наступальних боїв. Відмічено вдале застосування козацької військової спадщини, яка проявилась у морально психологічному посиленні бійців і сприяла товариській та злагоженості під час проведення бойових дій, а також ефективність використання військових хитрощів/стратегем. Останні, вплинули на якісніші результати військових операцій зі звільнення Лівобережжя України (Лубни, Полтава та ін.). Одним із найбільш яскравих прикладів активних і несподіваних наступальних дій став Кримський похід Запорозької групи під керівництвом П. Болбочана. В цілому, упродовж І періоду становлення і розвитку воєнного мистецтва Армії УНР (грудень 1917 – квітень 1918 рр.), відмічено значну роль застосування стратегем, які у поєднанні з адаптивністю, ризикованістю та рішучістю зумовлювали характерні риси українського воєнного мистецтва. Новий період розвитку воєнного мистецтва розпочався з відновленням бойових дій, спричинених повстанням під проводом Директорії УНР проти Гетьманату П. Скоропадського. До складнощів організаційного характеру додалися геополітичні виклики, найбільшу ж небезпеку відіграв наступ більшовицької Росії, що доповнювався ворожими діями білих військ, Польщі тощо. Загалом, ІІ період розвитку воєнного мистецтва Армії УНР охопив листопад 1918 р. – початок грудня 1919 р. і складався з 4 етапів. Перший тривав до весни 1919 р. і характеризується хаотичністю реорганізації військ і боїв, які з початком ІІ радянсько-української війни переважно були оборонними і невдалими. Впродовж другого етапу (весна – середина літа) ДА УНР намагалась перехопити бойову ініціативу за рахунок інтенсивних і ризикованих дій в оборонних і наступальних операціях. Третій етап припав на грандіозний наступ ДА УНР та ГА на Київ-Одесу в серпні 1919 р., коли проявилось мистецтво потужних стратегічних дій. Під час останнього етапу війська УНР в невдалих оборонних боях проти ЗСПР зазнали катастрофи (завершилась на початку грудня). Загалом відбувався подальший розвиток попередніх досягнень воєнного мистецтва в застосуванні сил і засобів. Збільшення військового потенціалу дозволило активніше використовувати досвід Першої світової війни та масштабувати нові досягнення українського воєнного мистецтва. Проведення специфічних бойових дій дали підстави виокремити Перший зимовий похід (тривав з 6 грудня 1919 – до 6 травня 1920 рр.) у ІІІ період розвитку воєнного мистецтва Армії УНР. Останнє проявилось не тільки на тактичному й оперативному рівнях, але й мало стратегічний вплив, сприяючи реалізації політико-дипломатичних дій українського керівництва. Рейдово-партизанський характер бойових дій посилив використання стратегем, здійснення розвідки, маневрування з метою нанесення ударів та уникнення розгрому тощо. Загалом воєнне мистецтво Армії УНР з грудня 1917 – до травня 1920 рр. поєднало еволюційні зміни і якісні зрушення згідно з потребами військових дій. Відповідаючи загальним принципам ведення війни, воно мало й відмінності, що проявлялись у специфіці організації та проведенні військових операцій (часто ризикованих). На це вплинули особливості залучення національної військової спадщини (застосування низки стратегем, висока адаптивність до змін бойової обстановки, рішучість та ініціативність, горизонтальна взаємодія, схильність до маневрених дій тощо). Саме тому проаналізоване українське воєнне мистецтво мало не тільки універсальні риси, але й засвідчило самобутність.

2. The main attention in the dissertation is paid to the identification, analysis and theoretical understanding of the displays of Ukrainian military art from December 1917 to May 1920. The specific nature of the dissertation topic necessitated the development of an original method that took into account both the achievements in military theory made by leading experts and new elements determined by the unique nature of this research. Author outlines the strategic importance of Ukrainian lands and described military-political situation during the First Soviet-Ukrainian War. During the hostilities, the leadership of the UPRA mainly acted in accordance with the general principles of military art and trying to adapt for the new challenges of war. Main attention was focused on controlling key settlements and logistics routes, which led to the largest number of military operations along the railways. The new circumstances caused an increase in the mobility of troops and led to a paradoxical

phenomenon – the cavalry began to play a significant role on the battlefield again. Among the successes, we highlight the defense of the Right-bank Ukraine by P. Skoropadsky's 1st Ukrainian Corps and the defeat of the bolshevik uprising in Kyiv. The changes in the geopolitical balance of power due to the entry of german and austro-hungarian troops into the fight against the bolsheviks helped UPRA seizing the initiative. Using the example of one of the most successful units of the UPR Army – cavalry-cossack regiment of the name of kish otaman Kost Gordienko, several features of offensive combat were traced. Also was noted the successful using of the ukrainian cossack military heritage, which was demonstrated in the moral and psychological strengthening soldiers, promotion of the camaraderie and cooperation during the hostilities as well as the effectiveness of using military tricks and strategems. The latter, contributed to better results of military operations in the liberation of the Left Bank of Ukraine (Lubny, Poltava, etc.). One of the most striking examples of active and unexpected offensive actions was the Crimean campaign of the Zaporozhian group under the leadership of P. Bolbochan. Thus, during the first period of formation and development, the military art of the UPRA (December 1917 – April 1918), author noted the significant role of strategems, which, in combination with adaptability, risk-taking and determination, determined the characteristic features of Ukrainian military art. A new period in the evolution of military art began with the uprising led by the Directory of the Ukrainian People's Republic against the Hetmanate of P. Skoropadskyi. Organisational difficulties were compounded by geopolitical challenges. The greatest danger was posed by the offensive of bolsheviks, which was compounded by the White Army, Poland etc. Thus, the second period of evolution of UPRA's military art covered November 1918 – early December 1919 and consisted of 4 stages. The first lasted until spring 1919 and was characterised by chaotic reorganisation of troops and mostly defensive and unsuccessful battles. During the second stage (spring – mid-summer), UPR AA tried to seize the initiative through intensive and risky operations. The third stage coincided with the grandiose offensive of UPR AA and GA on Kyiv-Odessa in August 1919, when was manifested the art of strategic actions. During the last stage, the UPR troops suffered a disaster in unsuccessful defensive battles against the AFSR (ended in early December). In general, there was further advancement of the previous achievements of military art in the using of forces and facilities. The increasing military potential made it possible to make more active use of the First World War experience and to scale up new achievements of Ukrainian military art. Specific combat operations gave grounds to distinguish the First Winter Campaign (6 December 1919 – 6 May 1920) in the third period of the evolution of the UPRA military art. Its impact was at the tactical, operational and also strategic levels. The raid-and-guerrilla nature of the fighting intensified the role of strategems, reconnaissance, maneuvering to strike and avoid defeat, etc. In general, the military art of the UPR Army from December 1917 to May 1920 combined evolutionary changes and qualitative shifts in accordance with the needs of military operations. While following the general principles of warfare, it also had differences that emerged in the specifics of organization and conducting military operations (often risky ones). This was influenced by the peculiarities of involving the national military heritage (application that consist a number of strategems, high adaptability to changes in the combat situation, determination and initiative, horizontal connections, tendency to maneuver actions, etc.). That's why the analysed Ukrainian military art had not only universal features, but also demonstrated its originality.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Національна безпека і оборона

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

1. Задунайський, Данило. “Огляд українського військового мистецтва періоду Визвольних змагань 1917-1921 рр. у працях генерала М. Капустянського.” Військово-науковий вісник, no. 38 (2022): 54 – 64.
2. Задунайський, Данило. “Роль українських військових традицій у воєнному мистецтві армії УНР за оцінками генерала Всеволода Петріва”. Наукові зошити історичного факультету Львівського

університету, no. 24 (2023): 348–358.

- 3. Задунайський, Данило. “Від практики до теорії: принципи українського воєнного мистецтва 1917–1918 рр. у працях генерала Всеволода Петріва”. Сіверянський літопис, no. 5 (2024): 168–174.
- 4. Задунайський, Данило. “Використання військових традицій українського козацтва за часів гетьмана Павла Скоропадського”. У Матеріали міжнародного науково-інформаційного круглого столу «КОЗАЦЬКИЙ ФАКТОР» у сучасній російсько-українській війні й досвід ХХ ст.», за редакцією Вадим Задунайський. Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2023. 35–42.
- 5. Задунайський, Вадим і Задунайський, Данило. “Військові хитрощі – ключова риса українського воєнного мистецтва від козацьких часів до сучасної російсько-української війни.” У Українське військо: сучасність та історична ретроспектива: Збірник матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції 28 листопада 2024 р., укладачі: Василь Шевчук, Валерій Грицюк, Ольга Пашкова. Київ: НУОУ, 2024. 276–277.
- 6. Задунайський, Вадим і Задунайський, Данило. “Передумови використання козацької спадщини для підсилення українських воїнів під час відсічі російської агресії в 1917–1921 рр. та 2014–2024 рр.” У Російсько-українська війна (лютий 2014 – лютий 2024 рр.). Простір екзистенційних запитань і пошук відповідей. Збірник матеріалів, за редакцією Алла Киридон. Київ: Державна наукова установа «Енциклопедичне видавництво»; Воєнно-науковий відділ штабу Командування Сил ТрО ЗСУ, 2024. 39–44.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: № 0124U002228

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Голубко Віктор Євстафійович

2. Viktor Y. Holubko

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9040-4516

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 58683514800; Web of Science Researcher ID: CTT-3782-2022; <https://scholar.google.com.ua/citations?user=TbardxUAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хома Іван Ярославович
2. Ivan Y. Khoma

Кваліфікація: к. і. н., доц., 20.02.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4607-7065

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57217113868; Web of Science Researcher ID: J-4139-2018;
<https://scholar.google.com/citations?user=SRjf62wAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, буд. 12, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Срібняк Ігор Володимирович
2. Ihor V. Sribniak

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9750-4958

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57197842229; Web of Science Researcher ID: O-1143-2018;
<https://scholar.google.com/citations?user=nkMsgPQAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 45307965

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пархоменко Владислав Анатолійович
2. Vladyslav A. Parkhomenko

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0911-2941

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 58484130300; Web of Science Researcher ID: AAB-2605-2021;
<https://scholar.google.com.ua/citations?user=OBAjVnIAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Код за ЄДРПОУ: 23623471

Місцезнаходження: вул. 68 Десантників, буд. 10, Миколаїв, Миколаївський р-н., 54003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мрака Ігор Богданович
2. Ihor B. Mraka

Кваліфікація: к. і. н., доц., 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9681-5225

Додаткова інформація: Web of Science Researcher ID: JEM-6109-2023;
<https://scholar.google.com/citations?user=Prb5-BUAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Гудь Богдан Васильович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Гудь Богдан Васильович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Жак Ольга Володимирівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна